

ÖSSZEFOGLALÓ

A Kodály-módszeren alapuló zeneoktatás megvalósítása Vajdaságban az általános iskolák alsó és felső tagozataiban egyaránt olyan nehézségekbe ütközik, amelyek jelen esetben szinte megoldhatatlannak tűnnek, ugyanis a szerbiai zeneoktatás nem a kodályi relatív zenetanítási szolmizációs, hanem az abszolút szolmizációs rendszerre épül. Ezzel a legjobb esetben minden szakavatott zenetanárnak tisztában kellene lennie, de ez koránt sincs így. Kizárólag az abszolút szolmizáción alapuló zenei írást-olvasást ismerik. Számukra tabu, hogy a Kodály-konceptió elfogadott szerte a nagyvilágban, Japánban, Kanadában, Oroszországban, Ausztráliában, az Egyesült Államokban stb. számos iskola dolgozik ezzel a módszerrel; a szerbiai zeneoktatás mást diktál. Nem foglalkozik azzal, hogy a mai kutatások is azt bizonyítják, hogy a kodályi koncepció már nem kísérlet, ez már világszerte kipróbált, elfogadott, következetes és egységes zenetanítási módszer, amely elvezet az óvodáskortól egészen a felsőoktatásig. (Kanadában – Roberta Catorea és tudományos munkatársai révén – a legfrissebb adatok, kísérletek támasztják alá, hogy a Kodály-módszer napjainkban is a leghatékonyabb zenetanítási módszer, ugyanis bizonyítottan általa juthatunk el a legrövidebb úton a zenei írás-olvasás műveletéig: amit látunk, le tudjuk énekelni, amit hallunk, azt le tudjuk írni.)

Az általános iskolákban bizonyítottan használhatatlan az abszolút szolmizáción alapuló zenetanítás. A gyerekek vergődnek, a tanár nem bírja(!), nem tudja elvégezni feladatát, aminek eredménye a zenei írástudatlanság. A megállapítás egyéni tapasztalaton alapszik, ugyanis évtizedek óta érkeznek a Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karra a hallgatók, akik önhibájukon kívül (lettek) analfabéták, s ezt a tényt gyakran tetézi az is, hogy az általános iskolában soha, még csak nem is énekeltek. Ezt az űrt az egyszemeszteres zenekultúra-oktatás közel sem tudja pótolni, csupán csekély útmutatást adhat. Mindennek ellenére a Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karról kikerült hallgatók lehetnek részben képesek arra, hogy a vajdasági zeneoktatást az általános iskolákban elmozdítsák a holtpontról.

Kulcsszavak: énekközpontúság, zenei anyanyelv, nemzetközi visszhang, Kodály-módszer, relatív szolmizáció.

ABSTRACT

The realization of music teaching based on the Kodaly-method in the primary schools of Vojvodina encounters difficulties which presently appear to be insolvable, since the Serbian music education does not rely on the Kodaly relative music teaching system of tonic solfa, but on the absolute system. Music teachers should be aware of such features, however, that is not the reality, namely they prove to be familiar only with the musical writing-reading based on the absolute one. Regardless of the fact that the Kodaly-method is internationally accepted and applied worldwide in various primary schools (such as, in Japan, Canada, Russian, Australia, USA) the Serbian system still holds onto the old methods. No attention is paid to the fact that contemporary research shows that the Kodaly-concept is not an experiment any more, but a worldwide tested, accepted and applied unified method of music teaching from kindergarten to university education (according to the latest experiments of Roberta Catorea PhD from Canada, the Kodaly-method still proves to be the most effective music teaching method, since the application of this method ensures the highest success in music teaching, namely one can achieve success in the procedure of music writing-reading in the shortest time (we can sing what we read and we can write what we hear).

Music teaching based on absolute solfa in primary schools is non-usable. Children struggle with this method as well as their teachers which might easily end in music illiteracy. This statement is based on personal experience: having taught at the Teacher Training Faculty in Hungarian Teaching Language for almost a decade, I experienced the phenomena of music illiteracy among students through no fault of their own. This gap cannot be filled in by the first semester of the students' higher education, only a few guidelines and directions can be transferred. Regardless, the graduates of the Teacher Training Faculty in Hungarian Teaching Language can initiate a much needed shift in primary school music teaching.

Keywords: sing-centeredness, musical mother tongue, international echo, Kodaly-method, tonic solfa

Huszár Elvira

Újvidéki Egyetem
 Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar
 Szabadka
 huszarkarnagy@open.telekom.rs

A KODÁLY-MÓDSZER MEGVALÓSÍTÁSÁNAK LEHETŐSÉGE (!) VAJDASÁGBAN – 130 ÉVE SZÜLETETT KODÁLY ZOLTÁN

*The possibilities of the Kodaly-
 method realization in Vojvodina*

*Jedna mogućnost ostvarivanja Kodaljeve
 koncepcije u Vojvodini – 130. godišnjica
 od rođenja Zoltana Kodolja*

Tematika: „Az iskolában úgy tanítani az éneket és zenét, hogy ne gyötrem, hanem gyönyörűség legyen.” A Kodály-módszer Vajdaságban való megvalósításának lehetősége?!

Kodály Zoltán, a zeneszerző és nevelő

A XX. század zenetörténetében Bartók Béla és Kodály Zoltán szinte elválaszthatatlanok egymástól. Az évtizedekig tartó együttes népdalgyűjtő munka kötötte össze útjukat nemzetük zenéjének a megteremtése érdekében. S kell-e annál nagyobb érdem, mint az egyszerű nép zenéjére, a tömegek zenéjére, a gyökereinkre építeni fel a magyar nemzeti kultúrát?

Kodály Zoltán pályafutása zeneszerzőként és nevelőként egyaránt kiteljesedett. A zeneszerző Kodály munkásságának középpontjában is a magyar népdal áll. Minden műve hitvallás; hitvallás nemzete zenéje mellett.

Zeneszerzői diadalútja a Psalmus Hungaricusszal indult. A tenorszólóra, vegyeskarra és nagyzenekarra írt gigantikus erejű mű, a Magyar Zsoltár Kodály korszakos remeke.

Bartók és a maga népdalgyűjteményéből írta színpadra a Székelyfonó című népdal-összeállítást. A szerző szerint ez magyar életkép Erdélyből, Szabolcsi Bence zenetörténész szerint „drámai rapszódia”. Ebben a művében minden eddiginél teljesebben valósította meg azt a törekvését, hogy népének hű tolmácsa legyen. Ebben az operaméretű népballadában még a köztöszöveg is népdal. Egy székely falu életét, örömét, bánatát mutatja be a szerző. A Székelyfonó bemutatója előtti években óriási érdeklődés fogadta – szintén színpadi – alkotását, a Hány Jánost. Kodály maga így nyilatkozott a szereplők dalairól: „Egytől egyig a néphagyományból való... Minden

egyéb líránál alkalmasabb, hogy a „lírai hitel” erejével hassanak a szereplők ajkán. Gyöngyszemek, csak foglalatuk enyém. Igyekeztem, hogy méltó legyen hozzájuk. Tudtomra most először szólalnak meg az Operaház színpadán a magyar nép dalai. Bár fakadna nyomukban egy kevés szeretet az árva ország legárvább gyermekei iránt.”

Bár Kodály a Háryval és a Székelyfonóval sem teremtett modern nemzeti operát, de első alkalommal szólaltatta meg a népdalt operaszínpadon eredeti mivoltában. Ezeknek a műveknek nemcsak a szava, lelke és színe, de még az íze is csodálatosan magyar.

Nem kevésbé népi jellegűek a Marosszéki, a Galántai táncok, valamint a Páva-variációk. Utóbbi a folklórtudomány által megállapított egyik legősibb pentaton dallamra íródott.

Mindezek mellett vokális műveinek nagysága kimagaslik nemcsak korunknak, de az egész évszázadnak a vokális költészetéből. Gyermekek- és nőikarai, vegyes- és férfikarai óriási népdalcsokrokból táplálkoznak.

A nagyvilágban ő az egyedüli zeneszerző, akinek zeneszerzői és nevelői munkássága egyaránt ilyen mértékben, ilyen teljességben gyökerezne nemzeti zenében.

Kodály művészete bármennyire is népének dalaiban gyökerezik, nem ez az egyedülálló meghatározója. Zenéje bámulatosan kapcsolódik az európai zene nagy korszakaihoz: a reneszánszhoz, a barokkhoz, a klasszikusokhoz, a romantikusokhoz egyaránt.

Munkássága nemcsak zeneszerzőként, hanem zeneszerző-tanárként is kiteljesedett. Óriási nemzetközi visszhangja van az ún. Kodály-koncepciónak, a Kodály-módszernek. Tanítási rendszerét, annak nagy részét nemcsak a magyar zenekultúra megteremtésére szánta, hanem a nép zenei nevelésére is. Arra törekedett, hogy minél nagyobb tömegeket hozzon közvetlen érintkezésbe az igazi értékes zenével.

Magyarországon kialakult egy egységes zenepedagógiai rendszer, amely elvezet az óvodáskortól egészen a felsőoktatásig. A feladatok végrehajtásához megfelelő zenei anyag és feldolgozási módszer áll a rendelkezésünkre.

Idegen módszerekkel, tandalokkal nem jöhetett létre sem egységes zenei műveltség, sem pedig tudás. Kodály azt tanította, hogy az általános emberit minden nép csak nemzeti sajtosságain, a gyökerein keresztül közelítheti meg. A magyar népdalt nem véletlenül kívánta a magyar zenepedagógia alapjává tenni, hisz egyszerű, a gyermek által érthető és érezhető, ugyanakkor formailag a legmagasabb rendű művészi és kulturális értéket hordozza magában. Ne gondoljuk, hogy egyoldalú ez a zenei anyag; arányosan kap helyet benne a zenei anyanyelv, de más népek dalai, műdalok és nagymesterek énekes és hangszeres alkotásai is.

Kodály mint zeneszerző-tanár az 1923 és 1941 közötti években nevelte ki azt a nemzedéket, amelyre rábízta a zenei nevelés feladatait. Zeneszerző növendékei voltak azok, akik továbbvitték és megvalósították ezt a sokrétű munkát.

Ma már a világ minden részében megtalálhatjuk a kodályi zeneoktatást. Ausztráliában, Japánban, Kanadában, Oroszországban, az USA-ban számos iskola dolgozik e módszer szerint.

A Kodály-koncepció nemzetközi visszhangja igen nyomatékos; nem kísérlet ez, ez már világszerte kipróbált és elfogadott, következetes módszer, a zenei nevelés egységes módszere.

A Kodály-koncepció lényege és jelentősége

Mi is tulajdonképpen a Kodály-módszer lényege, és miben rejlik nagyszerűsége? Célja:

1. Zenei alapkultúrát nyújtani minden gyerek számára az általános iskolában, majd a középiskolában.

Ennek feltételei:

- énekközpontúság
- értékes tananyag
- relatív szolmizáció.

2. Személyiségformálás; a sokoldalúan képzett ember formálása.

3. A szakkáderképzés és a közönségnevelés egyensúlyának a megteremtése.

A fő formák a következők: éneklés, karéneklés, zenehallgatás.

„Az iskolában úgy tanítani az éneket és zenét, hogy ne gyötrelmem, hanem gyönyörűség legyen a tanulóknak, s egész életre beleoltsa a nemesebb zene szomját”. „Nem algebrai jelek rendszerét, titkos írását, a gyermekre közömbös nyelvet kell benne láttatni. A közvetlen megézés útját kell egyengetni... Sokszor egyetlen élmény megnyitja a fiatal lelket a zenének. **Ezt az élményt nem lehet a véletlenre bízni: ezt megszerezni az iskola feladata.**”

A zenei írás-olvasás tanítása a relatív szolmizációra épül, ami egyaránt alkalmas a magyar és más népek zenéjének s az egyetemes zenetörténet nagy alkotásainak a megismerésére. A relatív szolmizáció (vándorol a „do”) lényege az, hogy minden dúr hangsor alaphangja a „do” és minden mollé a „la”. Ily módon a már egyszer elsajátított, beidegzett relációk, hangközök felismerése és leéneklése (a darab akár 6b-ben vagy 6#-ben íródott), minden nehézség nélkül megoldható, biztos kottaolvasást eredményez, hiszen a „vándorol a do” elve alapján nem kell tudomást venni az előjegyzésekről, a leszállító-, illetve felemelőjelekről.

A zenei nevelés eredményei fokozatosan növekednek, gazdagodnak. Különösen azokban az iskolákban mérhető ez fel, ahol naponta van ének-zene foglalkozás. Felmérések bizonyítják, hogy azokban az iskolákban, ahol a zene mindennapos tárgy, minden egyéb tantárgyat is könnyebben tanulnak a gyerekek. Ez nem rendkívüli jelenség, mindössze arról tanúskodik, hogy a zenével való foglalkozás olyannyira élénkíti az elmét, hogy az fogékonyabb lesz más tantárgyakra is. A diákok általános tanulmányi eredménye jobb, értelmi készségeik és érzelmviláguk fejlettebb, mint más iskolás tanulóké.

Mindennek tudatában ahelyett, hogy növelnék a zeneórák számát, heti egy órára csökkentették. (Ezt még egyelőre megtűrjük – tehető fel a kérdés!?)

A Kodály-módszer megvalósításának lehetősége Vajdaságban

A vajdasági magyar általános iskolák I–IV. osztályában 2005 óta a Kodály-módszer alapján folyik az oktatás. A **belgrádi Oktatásügyi Minisztérium engedélyével jelenhettek meg** az ezt a célt szolgáló tankönyvek, Ének-zene címmel. Igen, mi vajdaságiak, a Délvidéken itt tartunk. Míg Magyarországon már harminc évvel ezelőtt lezajlott az ún. „Kodály örület”, vagyis a Kodály-tábor és -ellentábor harca, addig itthon csak annyi történt, hogy húsz évvel ezelőtt a zeneiskolákban és a zenei felsőoktatási intézményekben egy csapásra az addigi relatív szolmizáción alapult zeneoktatást abszolút szolmizációra cseréltették. Míg a relatív szolmizáció alapján történt az oktatás, senki sem beszélt Kodály-módszerről, ami azért sem igazolt, mert a relatív szolmizáció a Kodály-koncepció mozgatópillére.

Az abszolút szolmizáció alapján történő zeneoktatásnál a „do” helye nem változik, mindig a „c” a „do” (tehát nem „vándorol a „do”), és ezt írják előnyére az e módszer alapján oktatók. Nem kell transzponálni, és az abszolút hallású gyerekeket sem zavarja, ellentétben a relatív szolmizációval. Az érem másik oldalával, a hátrányokkal már senki sem foglalkozik. Nem kell transzponálni, holott a transzponálás (a magyar általános iskolákban a Kodály-módszer szerint a relatív szolmizáción alapuló zenetanítással automatikusan transzponálnak) a konzervatóriumok, vagyis a középfokú zeneiskolák diákjai és a zeneakadémiák hallgatói számára egyaránt elengedhetetlen feladat. Az sem állja meg a helyét, hogy az abszolút hallásúak megsínylenék a relatív szolmizáláson alapuló éneklést, hiszen az abszolút szolmizáció elnevezés nem fedi jelentését, mert ha a „gé” hangot „szo”-nak, de a „ gesz” és „gisz” hangot is „szo”-nak énekelem, hol van itt az abszolút magasság?

Abszolút hangmagasságon történő szolmizáció kizárólag ábécés nevekkal történhet, amit a Kodály-módszer az általános, a közép- és szakiskolákban, továbbá a felsőoktatásban egyaránt egyenrangúan iktatott be a relatív szolmizáció mellett a zenetanításba.

A szerbiai általános iskolákban oktató zenetanítók is azt vallják (felmérést készítettem róla), hogy az elemi iskolák alsó négy osztályában lehetetlen abszolút szolmizációval megalapozni a zenei írást-olvasást, így egyesek kizárólag C-dúrban szolmizáltatnak, sokan pedig a relatív szolmizáció rendszerét követik (hogy ez a Kodály-koncepció mottója, arról nagyobbára nem tudnak).

Vajdaságban nem volt tábor és ellentábor, nem volt (most sincs) egységes módszer sem. Az általános iskolák tankönyveiben csak előfordult a magyar gyermekdal, népdal, de következetes zeneoktatásról nem lehetett beszélni.

1998-ban jelent meg kézikönyvem az akkori felsőoktatású pedagógiai akadémia (vagyis az akkori tanítóképző főiskola) hallgatói számára, „ami magában foglalja a Kodály-módszer alapjait, koncepciójának struktúráját. Mivel akkor „vokális-instrumentális technikát” tanítottam a fent említett intézményben, a hallgatókat saját szakállamra a Kodály-módszer alapján oktattam, magyar gyermekdalokon, magyar népdalokon keresztül ismerttettem meg velük a különböző ritmikai és

dallamjelenségeket. Igen, ez szokatlanul hangzik, de tudni kell, hogy a hallgatók csupán hiányos ismeretek birtokában voltak, sok esetben egyáltalán nem rendelkeztek zenei előképzettséggel, zenei hallással sem. Ugyanúgy foglalkoztam velük, mint az általános iskolás tanulókkal, csak nagyobb léptekkel haladtunk. Reménykedtem, hogy ez a kevéske is valamelyest előrelendíti majd a jövőbeli zeneoktatást.

Fontosnak tartom megemlíteni, hogy ez a kézikönyv nemcsak a magyar gyermek, illetve magyar népdalokat tartalmazza a Kodály által előírt relációsrendben, de annak a szerb megfelelőjét is, ami konstrukciójában megegyezik a magyaréval. Ennek ellenére ezzel senki sem foglalkozott, ez senkit sem érdekelt, ma sem érdekel.

A közelmúltban (2007. National Post) Kanadában – Roberta Catorea és munkatársai révén elvégzett – tudományos kutatások igazolják, hogy a Kodály-módszer a leghatékonyabb, legkompaktabb minden módszer közül, amit világszerte használnak a zeneoktatásban, mert a legrövidebb úton lehet eljutni általa a zenei írás-olvasásig: amit látunk, azt le tudjuk énekelni, s amit hallunk, azt le tudjuk írni.

Elengedhetetlennek tartottam figyelembe venni az általános iskolákban a tanítók kérdőív által begyűjtött véleményét is. Tíz tanítót (öt a Kodály-módszer, öt pedig az abszolút szolmizáció szerint dolgozik) kértem fel különböző kérdések megválaszolására. Ebből kettőt mutatok be. Egyikük a relatív szolmizáción (Kodály), másikuk az abszolút szolmizáción alapuló oktatást képviseli.

I. KÉRDŐÍV

1. Neve: *Bulatovity Gabriella*
2. Melyik iskolában dolgozik?
- *Ady Endre Általános Iskola, Kishegyes*
3. Hány éve dolgozik az oktatásügyben?
- *10*
4. Iskolai végzettsége?
- *felsőfokú*
5. Ismeri a Kodály-módszert?
IGEN *NEM*
6. A Kodály-módszer szerint dolgozik?
IGEN *NEM*
7. Milyen módszerrel tanított a Kodály-módszer bevezetése előtt?
- *az abszolút szolmizáció alapján*
8. Milyen metódusokat ismer még?
- *Részben az ún. francia módszert, az abszolút szolmizációt.*
9. Ha a Kodály-módszer szerint dolgozik, miben látja annak előnyét?
- *A gyerekek gyorsabban sajátítják el a különböző relációkat, a relatív szolmizációnak, a „vándorol a do”-nak köszönhetően.*

10. Mi a véleménye a relatív szolmizációról?
- *A relatív szolmizáció a legideálisabb, főként az általános iskolák alsó négy osztályában.*
11. Mi a véleménye az abszolút szolmizációról?
- *Kifejlesztett belső hallást igényel. Meggyőződésem, hogy az általános iskola alsó négy osztályában szinte lehetetlen a zenei írást, olvasást az abszolút szolmizáción alapuló rendszer szerint megoldani.*
12. Értékelje a tanulók motivációját a Kodály-módszer, illetve az abszolút-rendszer alkalmazásában!
- *A Kodály módszer nemcsak a relatív szolmizációt foglalja magába, de a különböző zenei jelenségek játékos úton történő elsajátítását is, természetesen gyermekdalokon keresztül, így a gyerekek maximálisan motiváltak.*
13. Értékelje a gyerekek pszichofizikai előmenetelét a Kodály-módszer kapcsán!
- *Az énekközponúság, a játékos tanulás felszabadítja a gyermeket mindennemű feszültségtől, fáradtságtól és félelemérzéstől.*
14. A Kodály-módszer segít-e más tantárgyak anyagának elsajátításában?
IGEN NEM
15. A Kodály-módszer motiválja-e a gyerekeket iskolán kívüli zenével való foglalkozásra?
IGEN NEM
16. Nagyobb érdeklődést mutatnak-e az e módszer alapján tanulók a kóruséneklés iránt?
IGEN NEM
17. Ön Kodály-módszerrel tanult?
IGEN NEM
18. Ha Kodály-módszer szerint dolgozik, vannak-e ennek árnyoldalai?
- *Az egyetlen „szépséghibája” az, hogy hetente csak egy zenei foglalkozás áll a rendelkezésünkre.*
19. Véleménye szerint a Kodály-módszert felnőtt korosztály is alkalmazhatja, vagy csak az általános iskolások?
- *A Kodály módszer alkalmazásának nincsenek határai, mindenki alapontról indul, és addig jut el, ameddig tehetsége lehetővé teszi. Ugyanez nem mondható el az abszolút szolmizációról, mert az komoly zeneelméleti tudást igényel, míg a relatív szolmizáció nem.*

II. KÉRDŐÍV

1. Neve: *Jaksity Melánia*
2. Melyik iskolában dolgozik?
- *A Miroslav Antić Általános Iskolában, Palicson.*
3. Hány éve dolgozik az oktatásügyben?
- *16*

4. Iskolai végzettsége?
- *felsőfokú*
5. Ismeri a Kodály-módszert?
IGEN NEM NEUTRÁLIS
6. A Kodály-módszer szerint dolgozik?
IGEN NEM
7. Milyen módszerrel tanított a Kodály-módszer bevezetése előtt?
- *Az abszolút szolmizáció alapján, mivel szerb tagozatokon dolgozom, de becsempészttem a relatív szolmizációt is.*
8. Milyen metódusokat ismer még?
- *Az abszolút szolmizációs rendszert, de ismerkedem a Kodály-módszerrel is.*
9. Ha a Kodály-módszer szerint dolgozik, miben látja annak előnyét?
- *Észrevettem, hogy az intervallumok intonálása lényegesen könnyebb relatív szolmizációval, és nagyobb tonális biztonságot nyújt (részemről ez még csak próbálkozás).*
10. Mi a véleménye a relatív szolmizációról?
- *Sokkal jobb eredményeket lehet vele elérni.*
11. Mi a véleménye az abszolút szolmizációról?
- *Az abszolút szolmizációt nagyon fontosnak tartom a felsőbb korosztály számára, főleg a szakkáderképzésnél, ugyanis a tonális művek leéneklésére hatékonyabb a relatív szolmizációs rendszerrel.*
12. Értékelje a tanulók motivációját a relatív szolmizáció, illetve az abszolút rendszer alkalmazásában!
- *Bár a szerb tagozatos általános iskolákban nincs jelen a Kodály-módszer, én személy szerint keveset tudok róla, de az általános iskola alsó négy osztályában messzemenően hatékonyabb az abszolút szolmizációnál. A gyerekek is aktívabbak, könnyebb nekik a relatív szolmizációval való éneklés, míg az abszolút szolmizációt az ezen korosztály számára abszurdnak tartom.*
13. Értékelje a gyerekek pszichofizikai előmenetelét a Kodály-módszer kapcsán!
- *Részlegesen használom a Kodály-módszert, így nem vállalnám ennek a kérdésnek a megválaszolását, a gyerekek felszabadultabbak, ezt észrevettem.*
14. A Kodály-módszer segít-e más tantárgyak anyagának elsajátításában?
IGEN NEM NEUTRÁLIS
15. A Kodály-módszer motiválja-e a gyerekeket iskolán kívüli zenével való foglalkozásra?
IGEN NEM NEUTRÁLIS
16. Nagyobb érdeklődést mutatnak-e az e módszer alapján tanulók a kóruséneklés iránt?
IGEN NEM
17. Ön Kodály-módszerrel tanult?
IGEN NEM

18. Ha Kodály-módszer szerint dolgozik, vannak-e ennek árnyoldalai?
- *Mivel nincs teljes rálátásom magára a módszerre, erre nem tudok válaszolni. Számomra, egyelőre az jelenti az „árnyoldalt”, hogy szerb nyelven nincs szakirodalom ezzel kapcsolatban.*
19. Véleménye szerint a Kodály-módszert felnőtt korosztály is alkalmazhatja, vagy csak az általános iskolások?
- *Nem tudom, én abszolút szolmizáción nőttem fel. Szerény rálátásom szerint arra jöttem rá, hogy az általános iskolában egy bizonyos szintű zenei írás-olvasás elsajátításához kizárólag relatív szolmizáció alkalmazásán keresztül juthatunk el.*

Nagyon érdekesnek tarom Jaksity Melánia nyilatkozatait a témával kapcsolatban, ő ugyanis tanulmányait Nišben fejezte be. Két évtizede él Palicson, s annak ellenére, hogy a magyar nyelvet meglehetősen rosszul beszéli, belátta, hogy az abszolút szolmizációval a zenei írás-olvasás terén az általános iskolában nem tud eredményeket elérni. Minden tanár, aki ebben a felmérésben részt vett, egyöntetűen azon a véleményen van, hogy az általános iskola alsó négy osztályában kizárólag csak Kodály nevelési elveinek alapján érhetnek el eredményeket, olyan értelemben, hogy a látott kottaképet le tudják énekelni a gyerekek, a hallottakat pedig le tudják írni.

A dal, a hangzó zene minden zenei ismeret és élmény forrása. A sokféle szemléltetőeszköz, dallam és ritmuskártyák, dallam- és ritmuskirakók, mágneses táblák, kézjelek és betűjelek alkalmazása segíti a különböző zenei elemek megismerését, azok tudatosítását, írását, olvasását. Fokozatosan, játszva jutnak el a gyerekek addig, hogy a látott kottakép élő zenévé alakuljon bennük.

Vajdaságban nagyon kevesen foglalkozunk a Kodály-módszerrel. A Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karon, ahol most zenekultúrát (magyar népzénet, Kodály-módszert és kórust) tanítok, a szakkáderképzés e téren nagy fordulatot vett. Sok időnek kell még eltelnie ahhoz, hogy a vajdasági tarkavilágú zenei nevelésben kézzelfogható eredményeket lehessen felmutatni. Mindehhez még társul a zeneórák tizedrangú kezelése.

Magyarországi szakkönyveket nem tudunk használni, azon oknál fogva, hogy ott a zenei nevelés módszerének komoly múltja van, továbbá hallgatóink nem lennének azt képesek szakmailag követni, illetve mi, tanárok sem tudnánk azt megkövetelni. Ebből kifolyólag felkérést kaptam a Kar dékánjától a *Kodály-módszer alapjai* című tankönyv megírására. A kézikönyv 2008-ban jelent meg a Fórum Könyvkiadó gondozásában, Újvidéken. A gyakorlat azt mutatja, hogy ebben a megfogalmazásban a hallgatók számára emberközelbe kerülhetnek a Kodály-módszerrel kapcsolatos alapvető tudnivalók.

Irodalomjegyzék

1. Hegyi József (1972): Az ének-zene tanítása, Tankönyvkiadó, Budapest
2. Jaffry Russel-Smith (1967): 43-46. A Kodály-módszer bemutatása az általános iskolában, Music Educators Journal

3. John Sufrin (2005): Roberta Catorea kísérlete, National Port: Quebec
4. Louis Choksy (1981): A kodályi kontextus: Környezetteremtés a zene tanításához. Enlewood Cliffs, New Jersey
5. Louis Choksy (1999): Kodály módszere: fárasztó zenetanulás, Upper Saddle River, New Jersey
6. Miljenko Žaga (1981): Isten népének daloskötet, Zágráb
7. Péter József (1973): Zenei nevelés az általános iskolában, Tankönyvkiadó, Budapest
8. Sam Doherty (2002): Hogyan tanítsuk a gyerekeket bibliai doktrínák szerint? Újvidék
9. Shamrock Mary (2009): Egységes módszer – Kodály, University of Arisona Music Library: Tucson
10. Schaffer, Francis (2000): A művészet és a Szentírás, MBM-plas, Újvidék
11. Szabolesi Bence (1972): Úton Kodályhoz, Zeneműkiadó, Budapest
12. Szőnyi Erzsébet (1978): 7-8. A magyar zenepedagógia helye a nagyvilágban, Parlando
13. Szőnyi Erzsébet (1979): Öt kontinensen a zene szolgálatában, Gondolat, Budapest
14. Weiss Paul (1977): Kodály és a tanítás, Kodály Institute of Canada, The Avondale Press: Willowdale, Ontario

